

Toponim: Zločin na Drvenoj pijaci u Vukovaru

08. svibnja 2007. godine – čitanje optužnice, izjašnjavanje o krivnji

Ovoj raspravi monitori Centra za mir, nenasilje i ljudska prava nisu prisustvovali

Čitanje optužnice, izjašnjavanje o krivnji

Nakon čitanja optužnice optuženik je rekao da je razumio optužbu te da se ne osjeća krivim za djelo koje mu se stavlja na teret.

18. lipnja 2007. godine - nastavak dokaznog postupka

Nedolazak svjedoka

Za danas **pozvani svjedoci**: Ruža Batik, Slobodan Duraj i Marija Freund, **nisu došli**, dostave poziva nisu uredno iskazane.

Čitanje materijalnih dokaza

Vijeće je uz suglasnost nazočnih stranaka pročitalo potvrdu od 27. ožujka 1992. godine, iz koje se vidi da je Petar Raič bio angažiran u teritorijalnoj obrani.

17. srpnja 2007. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje su pratili Mladen Stojanović i Robert Adrić, promatrači Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, predstavnici OSCE-a, novinari pisanih medija, fotoreporter i roditelji optuženika.

Svjedočenje Jozefine Varge

Svjedokinja je rekla da ostaje kod iskaza kojeg je dala u istrazi.

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je, nakon što joj je pokazana fotografija (na kojoj se nalazi civil kojeg prate četiri uniformirane muške osobe), rekla da na njoj prepoznaje oštećenog Slavka Batika te da je on kum njenom sinu i snahi Mariji Varga. Poznato joj je da je njezina snaha odmah nakon reintegracije telefonom nazvala Ružu Batik, suprugu Slavka Batika, i da ju je pitala li Slavko pronađen, ali joj je Batikova supruga rekla da ne želi razgovarati sa ustašama te je spustila slušalicu. Poznaje opt. Raića i njegove roditelje. Nije ih vidjela u Vukovaru nakon početka napada na Vukovar. Po završetku rata čula je da je opt. Slobodan Raič bio pripadnik srpskih postrojbi i da je hapsio i tukao ljude, ali ništa od toga nije osobno vidjela.

Svjedočenje Pavla Vebera

Svjedok Pavao Veber je rekao da ostaje kod svog iskaza iz istrage.

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je rekao da je iz grada otišao 07. kolovoza '91. te da nema saznanja što se u Vukovaru događalo, osim onoga što je saznao putem medija. Poznaje obitelj Raič, jer su do rata živjeli u istoj ulici. S njima je bio u dobrim odnosima te mu je teško povjerovati da je optuženi počinio djelo koje mu se

stavlja na teret. Na predloženoj fotografiji je prepoznao okrivljenog. Rekao je da je on osoba sa puškom u ruci i šljemom na glavi, te da je pored njega Slavko, koji je prije rata radio u „Željezaru“.

Svjedočenje Marije Freund

Svjedokinja je rekla da ostaje kod iskaza kojeg je dala u istrazi.

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je izjavila da je ona sestra pokojnog Slavka Batika. Prije 8 godina je u Zagrebu sreća ženu rodom iz Vukovara, koja joj je rekla da je vjenčana kuma Slavka Batika. Rekla joj je i da je Ruža Batik bila pripadnica TO i da je bila prisutna kada je Slobodan Raič ubio Slavka Batika pred gostionicom koju je tada držao.

Nakon predloženoj fotografiji je prepoznala svoga brata, dok joj ostale osobe nisu bile poznate.

Rekla je da živi u Njemačkoj, da je u Vukovar prvi puta došla '92., u pratnji policije, da se raspita za brata. Tražila ga je i preko Crvenog križa, pozivala je Radio Vukovar i TO u Vukovaru. Uvečer istog dana, kada je nazvala TO, nazvala ju je snaha Ruža te joj je rekla da se prestane raspitivati za Slavka jer ona ima ozbiljnih problema. Nekoliko godina kasnije snaha Ruža je došla k njoj u Njemačku. Tvrdila je da ne zna što se dogodilo sa Slavkom, rekla joj je da su bili zajedno u podrumu, iz kojeg je ona izašla 10. studenog, te da ga nakon toga više nije vidjela. Rekla joj je i da je zbog svjedokinjinih poziva u Vukovar i raspitivanja o Slavku mogla biti ubijena.

Na glavnoj raspravi je rekla da je od više osoba, čija imena ne zna, čula da je njen brat Slavko zaklan te da joj je Slavkova vjenčana kuma, čijeg se imena ne može sjetiti, rekla da ga je pred svojom gostionicom zaklao Slobodan Raič, a da je očevidac tog događaja bila njena snaha Ruža. Nije mogla decidirano reći je li i kuma bila prisutna kada je Slavko ubijen. Izjavila je da se to dogodilo ubrzo nakon pada Vukovara. Rekla je da je Zdravko Majprus bio prisutan kada joj je to saopćila Slavkova vjenčana kuma. O tom saznanju rekla je i snahi Ruži, a ona joj je odgovorila da ju zanima gdje je ta kuma bila kada je to vidjela. Svjedokinja je izjavila da zadnjih 6 godina ne kontaktira sa snahom Ružom.

Svjedočenje Katarine Simić

Svjedokinja je rekla da ostaje kod iskaza kojeg je dala u istrazi.

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je izjavila da je tijekom '91. stanovala u kući nasuprot kući Slavka Batika. S početkom granatiranja otišla je u podrum u Krašovoj ulici, sada Ulici Europske unije. Slavka Batika povremeno je viđala kada je dolazila običi svoju kuću. Zadnji puta ga je vidjela nekih 5 tjedana prije pada Vukovara. Rekao joj je da je došao običi svoj stan te ju je pozvao da dođe u sklonište negdje na Drvenoj pijaci, gdje je on bio sa suprugom. Ona je taj poziv odbila. Oštećenog Batika je, po crtama lica, prepoznala na televiziji i u novinama. Izjavila je da on inače nije hodao pogureno i nije koristio štap. Na slikama na kojima ga je vidjela izgledao je kao starac.

Nakon predočavanja fotografije, izjavila je da prepoznaje uhićenog civila i da je to Slavko Batik. Ostale osobe sa fotografije nisu joj bile poznate.

Svjedočenje Stipe Šeremeta

Svjedok je rekao da ostaje kod iskaza kojeg je dao u istrazi.

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je rekao da je bio pripadnik Zbora narodne garde te da je njegova postrojba, 3-4 dana prije pada Vukovara, držala položaj i na Drvenoj pijaci. Drvena pijaca je 14., 15. i 16. studenog zauzeta od neprijateljskih postrojbi.

Nakon predočavanja fotografije, rekao je da mu osobe na njoj, s obzirom na okolnosti, djeluju opušteno te da je ona vjerovatno snimljena nakon prestanka borbenih aktivnosti, u vremenu od 16. do 19. studenog. Prepoznao je okr. Slobodana Raiča. Znao ga je iz viđenja prije rata, jer je isti bio suvlasnik ugostiteljskog objekta. Rekao je i da je bilo više štabova TO te da su se oni formirali ovisno o tome kako su neprijateljske snage „oslobađale“ dijelove grada. Od različitih osoba čuo je da je stradavanja civila bilo već prilikom okupljanja na Drvenoj pijaci, a kasnije na Veleprometu, na Ovčari i po logorima u Srbiji.

Na glavnoj raspravi je dodao da je Slavka Batika poznao iz viđenja te da mu je poznato da je isti radio u trgovini. Ne sjeća se da ga je viđao u kritično vrijeme.

Svjedočenje Vlade Rusina

Svjedok je rekao da ostaje kod iskaza kojeg je dao u istrazi.

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je rekao da je bio pripadnik Zbora narodne garde te da je teško ranjen 31. listopada 1991. godine. Liječio se u skloništu galerije Bauer. Ondje su ga 18. listopada zarobili pripadnici JNA te su ga natjerali da sa štakama hoda do Drvene pijace. Na Drvenu pijacu slijevala se masa civila koji su istjerani iz skloništa. Rekao je da su civili sa Drvene pijace odvedeni na Velepromet, gdje je vršena selekcija, tako da su neki odveženi u zatvor u Sremsku Mitrovicu ili u različite logore u Srbiji. On je osobno nakon Veleprometa odveden u Mitrovicu, a potom u Niš. Dio civila sa Veleprometa je nestao. Izvedeni su tijekom noći iz hangara. Ondje su tijekom dana zatočene civile čuvali vojnici JNA, a predvečer su dolazili bradati četnici s oznakama paravojnih postrojbi te su cijele noći hodali po hangarima i prozivali civile. Neke su osobe na licima imali maske s prorezima za oči. Odvodili su pojedince, povremeno su se čuli pucnji, a odvedeni se ljudi više nisu vratili. Ujutro su ljudi iz hangara vođeni, radi obavljanja nužde, do žice u blizini željezničke pruge. Ondje se vidio krvavi betonski plato.

Opt. Raiča ne poznaje. Čuo je da su ljudi ispitivani u Rajšićevoj kući na Drvenoj pijaci. Rekao je da, prema pokazanoj slici, civil nije vođen u pravcu Rajšićeve kuće. Oštećenog Batika nije vidio na Veleprometu niti u Mitrovici. Rekao je da civila sa štapom u ruci prepoznaje kao trgovca iz „Gvoždara“. Nije mu poznato je li u ulici, u kojoj je snimljen Slavko Batik, bio Štab TO.

Svjedočenje Ivana Barca

Svjedok je rekao da ostaje kod iskaza kojeg je dao u istrazi.

U istrazi (podaci iz obrazloženja optužnice) je rekao da je 08. prosinca '91. kao civil zatočen u vojarni u Vukovaru. Ondje je bio 5 ili 6 dana. Šestog je dana prevežen u zatvor

u Sremskoj Mitrovici. Prije ulaska u zatvor prepraćen je u prijemnu prostoriju zatvora. Ondje su uzeli njegove osobne podatke. U tu je prostoriju uveden još jedan uhićenik u pratnji dva vojna policajca. To je bio muškarac, star oko 60 godina, sa štapom u ruci i pohabanoj odjeći. Bio je neumiven i umornog izraza lica. Stajao je blago pogureno i nije rekao ni riječ. Jedan vojni policajac je rekao da tu osobu voze nazad u Vukovar radi nekih prepoznavanja. Svjedok je rekao da tada nije prepoznao uhićenika koji je doveden. Međutim, nekoliko godina kasnije, kada je vidio snimke pada Vukovara, uočio je da je starac koji hoda ulicom kod Drvene pijace, u pratnji četvorice vojnika, zapravo ista osoba koju je vidio na prijemu zatvora u Mitrovici. Čuo je da se radi o Slavku Batiku, bivšem djelatniku „Gvoždara“. „Vrtio je film unazad“ te se sjetio da je kod njega čak i kupovao. Nakon predočenja fotografije, izjavio je da je sasvim siguran u identitet civila na slici i da je upravo muškarac sa štapom u ruci osoba koju je vidio na prijemu kaznionice u Mitrovici.

Rekao je da je iz javnih glasila saznao da je pokrenut kazneni postupak protiv Slobodana Raića i da se on tereti za nestanak i smrt Slavka Batika. Nakon tih saznanja susreo je oca okr. Raića kojemu je rekao da želi svjedočiti o saznanjima koja ima iz mitrovačkog zatvora.

Na glavnoj raspravi je rekao da misli da je u Mitrovicu doveden 14. prosinca '91., da ne može sa 100%-tnom sigurnošću reći da je u prijemnu prostoriju doveden upravo Slavko Batik, ali da smatra da je to bio on. Rekao je da su kritične zgode u prijamoj prostoriji bili on, osoba koja je od njega uzimala osobne podatke, vojni policajac te da su u jednom trenutku ušla dva vojna policajca koji su vodili pogurenog civila sa štapom u ruci. Nekoliko je puta pogledao tog civila.

Nakon predočenja fotografije, izjavio je da na njoj Slavko Batik izgleda sasvim drugačije nego što ga je poznao neposredno prije rata. Naglo je ostario, pa ga nije prepoznao u Mitrovici. Misli da je svojoj supruzi, odmah nakon što je prvi puta vidio sliku, rekao da bi osoba sa slike mogla biti ista ona koju je susreo u prijamoj prostoriji zatvora u Mitrovici.

U Mitrovici je proveo 111 dana. Zatvorenici su ondje bili uredni. Niti jedan zatvorenik nije bio onako neuredan kako je neuredan bio Slavko na predloženoj slici, odnosno osoba koju je sreo na prijemu. Kada je ponovno pogledao fotografiju, rekao je da bi zbog pogrbljenosti, štapa i zavijene lijeve ruke to trebala biti ta osoba.

31. srpnja 2007. godine – nastavak dokaznog postupka

Svjedočenje Ruže Batik, supruge pokojnog Slavka Batika

Svjedokinja je rekla da je dana 26. lipnja 1991. godine, na savjet supruga Slavka Batika, odvela dijete kod roditelja u Bačko Novo Selo u Vojvodinu. U Vukovar se vratila 24. kolovoza 1991. godine. U početku rata, ona i suprug su se sklanjali od granata pod stepenište njihova stana, koji se nalazio iznad podruma Željezara. Njezin suprug Slavko Batik je godinama radio u „Željezaru“. Nakon što su borbe u Vukovaru postale svakodnevnice, u rujnu 1991. godine, svjedokinja je otišla u podrum tetke Savke Arsenić, u dvorište kavane „Beli golub“. Dana 12. ili 13. rujna 1991. godine suprug je došao kod nje u sklonište. Sa njima u skloništu bili su svjedokinjina tetka Savka Arsenić, Ivana i

Zdenka Milić, koji su sada smješteni negdje kod bolnice. Sa njima je bila i Marija Abjamović. Slavko Batik je, kad su borbe bile slabije, izlazio i obilazio njihov stan u centru grada. Dana 9. ili 10. studenoga 1991. godine, oko 8.00 ili 8.30 sati, suprug je samoinicijativno izašao iz skloništa radi pronalaska drugog skloništa. Nakon sat vremena izašla je svjedokinja i ostale osobe koje su bile u tom skloništu. Otišli su prema Zlatnoj dolini, gdje su ona i tetka bili smješteni. Ivan i Zdenka Milić smješteni su u podrum preko puta njihova smještaja. Raspitivala se o suprugu, no, nitko joj ništa nije znao reći gdje je. U skloništu u Zlatnoj dolini je bila do pada Vukovara 18. studenoga 1991. godine, kada je došla JNA i rekla im da izađu iz skloništa. Noć između 18. i 19. studenoga 1991. godine provela je na Veleprometu, stajala je, nije bilo smještaja. Ujutro je otišla kod roditelja u Bačko Novo Selo. Nakon par dana nazvala je suprugovu sestru Mariju Freund, u Njemačku. Željela joj je reći da su ona i dijete dobro, da za Slavka ne zna ništa. Šogorica ju je pitala kako se ona spasila. Na pitanje tko su bili vjenčani kumovi njoj i suprugu, svjedokinja je rekla: Mara i Vladimir Varga. Rekla je da joj je kum Vladimir Varga, u lipnju 1991. godine, rekao da se skloni, da neće biti dobro. Zadnji put ih je vidjela u njihovoj kući u rujnu 1991. godine, koja se nalazila u susjedstvu skloništa gdje su bili ona i suprug.

Predsjednik Vijeća predočio je svjedokinji iskaz svjedokinje Marije Freund, koja je rekla da joj je svjedokinja u telefonskom razgovoru rekla da je bila u TO i da je radila na čišćenju ruševina. Svjedokinja je rekla da se u Vukovar vratila u veljači 1992. godine, da se prije nije vraćala. Nakon povratka bila je članica Civilne zaštite i radila je na čišćenju ruševina, no, u TO nikada nije bila.

Predsjednik Vijeća predočio je iskaz svjedokinje Marije Freund koja je rekla da je od šogorice, svjedokinje Ruže Batik čula da je svjedokinja bila prisutna kad je optuženik zaklao Slavka Batika. Svjedokinja je rekla da to nije istina, da ona nakon Slavkovog izlaska iz skloništa 9. ili 10. studenoga 1991. godine, nije imala saznanja gdje se on nalazi. O njegovoj sudbini ništa nije čula. Nakon reintegracije je vidjela fotografiju u jednim novinama, prepoznala je supruga, no osobe koje se nalaze uz supruga ne poznaje. Ne poznaje optuženika, nikada ga nije vidjela. Rekla je da suprug u podrumu nije imao povrede niti opekotine, da nije bio ćelav kao na slici, no, odjeća koja se vidi na slici je od njezina supruga. Suprug nije šepao, nije hodao uz pomoć štapa.

Na pitanje **branitelja optuženika**, može li sa sigurnošću reći da je njezin suprug i osoba s predočene fotografije jedna te ista osoba, svjedokinja je rekla da je 100% sigurna da je to njezin suprug.

Svjedočenje Željka Savića

Svjedok je rekao da ne poznaje optuženika, niti oštećenog Slavka Batika. Nema saznanja o kritičnom događaju. Predsjednik Vijeća predočio mu je fotografiju, za koju je rekao da mu je poznata s televizije, no, da nikoga na toj slici ne poznaje.

Svjedočenje Damira Dukića

Svjedok je, nakon što je pogledao predočenu mu fotografiju iz spisa, rekao je da ne poznaje nikoga sa te fotografije. Ne poznaje optuženika, niti oštećenika Slavka Batika.

Odluka o produženju pritvora

Temeljem odredbi čl. 107. st.2. ZKP Vijeće je donijelo rješenje kojim je opt. Slobodanu Raiču produžilo pritvor.

17. rujna 2007. godine – nastavak dokaznog postupka

Svjedočenje Katarine Menges

Svjedokinja Katarina Menges ostala je kod svoga iskaza danog tijekom istrage, dana 7. lipnja 2006. godine. Rekla je da je čitavo vrijeme, od početka rata do 4. listopada 1991. godine, bila u skloništu u ulici gdje je stanovala sa optuženikom, njegovim bratom i roditeljima. Sa njima u skloništu su bili Ana Vidović i Ivan Vidović, svjedokinjini sestrična i šogor. U noći 4. listopada 1991. godine, oko 21.00 sat, u sklonište je došao svjedokinjin sin, odveo je nju, njezinu sestričnu i šogora. Smjestili su se u podrum tzv. „Mađarske škole“. Kasnije je Ivan Vidović krenuo sa pripadnicima policije u proboj te je izašao iz Vukovara. Svjedokinja i Ana Vidović nakon toga su dospjele na Velepromet. Od 4. listopada 1991. godine nema saznanja o optuženiku i njegovoj obitelji, ne zna što se dalje događalo.

Nedolazak svjedoka

Sudskom pozivu odazvala se jedino svjedokinja Katarina Menges. Za svjedoka Sinišu Lakića poziv je primila majka, a za svjedoka Slobodan Duraja poziv je primio Davor Duraj, bez naznake u kakvom je srodstvu sa pozvanim svjedokom. Svjedoci Dražen Apić, Igor Crnomat i Dragoljub Mišćević nisu primili pozive.

Za sljedeću raspravu Predsjednik Vijeća izdat će dovedbeni nalog za svjedoke Sinišu Lakića i Slobodana Duraja. Ponovo će se pozvati svjedoci Dražen Apić, Igor Crnomat i Dragoljub Mišćević.

23. listopada 2007. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje su pratili Mladen Stojanović, promatrač Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, predstavnici OSCE-a, roditelji optuženika, sestra oštećenog, novinari, fotoreporter, televizijska ekipa.

Nedolazak svjedoka

Na današnju glavnu raspravu nisu pristupili svjedoci Dražen Apić (prodao kuću i odselio u Srbiju), Igor Crnomat (od 1998. godine živi u Engleskoj) i Dražen Mišević (također živi u inozemstvu), kao ni svjedoci Siniša Lakić i Slobodan Duraj, koji su trebali biti prepraćeni po djelatnicima policije. Do početka ove rasprave od PP Vukovar nije stigla nikakva obavijest o razlozima zbog kojih na današnju raspravu nisu prepraćeni svjedoci Lakić i Duraj.

Uskraćivanje suglasnosti za čitanje iskaza svjedoka

Zamjenik ŽDO-a nije bio suglasan sa čitanjem iskaza svjedoka Duraja.

Izvođenje materijalnog dokaza

Uz suglasnost stranaka pročitana je potvrda od 27. ožujka 1993. godine, koja se odnosi na Petra Raiča, optuženikovog oca.

Rješenja Vijeća

Vijeće je, temeljem zakonskih razloga iz čl. 102. st. 1. t. 1. i 4. ZKP-a, opt. Slobodanu Raiču produljilo pritvor.

Glavna rasprava je odgođena za dan **27. studenog 2007. godine s početkom u 09,00 sati.**

Na raspravu će se pozvati svjedokinja Marija Varga te će se policiji ponovno izdati dovedbeni nalog za svjedoke Slobodana Duraja i Sinišu Lakića.

27. studenog 2007. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje su pratili Veselinka Kastratović i Mladen Stojanović, promatrači Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, predstavnica OSCE-a, roditelji optuženika, novinar, fotoreporter.

Predsjednik Vijeća je priopćio da Siniša Lakić, koji je trebao biti saslušan kao svjedok, a za kojeg je izdan dovedbeni nalog, prema izvješću PP Vukovar već 5 ili 6 godina živi na poznatoj adresi u Republici Srbiji.

Svjedočenje Slobodana Budaja

Svjedok je izjavio da je optuženik bio njegov susjed. Za sebe je naveo da se početkom agresije na Vukovar uključio u obranu grada. Bio je u dijelu grada zvanom Sajmište. Sredinom listopada sa svojom postrojbom vršio je pregled obiteljskih kuća. Pri tom pregledu bio je i u kući opt. Slobodana Raiča. Ondje je zatekao optuženika, njegovu majku, oca i brata. Svi su bili u civilnoj odjeći. U njihovoj kući nije pronađeno nikakvo oružje. Izjavio je da je 17. studenog '91. godine išao u proboj. Smatra da je područje oko Drvene pijace palo par dana prije nego je krunuo u proboj.

Svjedok je izjavio da nema saznanja o sudbini Slavka Batika.

Nalog o izvanraspravnom ispitivanju svjedokinje Marije Varga

Nakon što je ranije saslušana svjedokinja Jozefina Varga obavijestila Sud da je njena snaha, za danas pozvana svjedokinja Marija Varga, doživjela tešku prometnu nezgodu i da je gotovo nepokretna i nakon što je predsjedniku Vijeća predala bolničko otpusno pismo za Mariju Varga, predsjednik Vijeća je pročitao otpusno pismo Klinike za kirurgiju Medicinskog fakulteta u Zagrebu.

Sukladno čl. 329. st. 1. ZKP-a Vijeće je, nakon prijedloga predsjednika Vijeća, a uz suglasnost stranaka, donijelo nalog o izvanraspravnom ispitivanju svjedokinje Marije Varga koje će 12. prosinca 2007. godine, u stanu svjedokinje obaviti predsjednik Vijeća, uz prisustvo zastupnika optužbe i branitelja optuženika.

Rješenje Vijeća

Glavna rasprava je odgođena za dan **18. prosinca 2007. godine**, s početkom u **12,00 sati**. Na raspravu će se radi dopune iskaza pozvati svjedokinja Jozefina Varga.

18. prosinca 2007. godine – nastavak dokaznog postupka

Suđenje su pratili Vlatka Jančić i Mladen Stojanović, promatrači Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, predstavnik OSCE-a, roditelji optuženika, supruga oštećenog.

Predsjednik Vijeća je uz nazočnost zamjenika ŽDO-a u Vukovaru i branitelja optuženika 12. prosinca 2007. godine ispitao svjedokinju Mariju Varga u njenom domu. Uz suglasnost stranaka pročitao je njen iskaz.

Svjedočenje Marije Varga

Svjedokinja je u u istrazi (*podaci iz obrazloženja optužnice*) izjavila da oštećenog Slavka Batika poznaje od 1964. godine, jer joj je bio vjenčani kum. Za vrijeme napada na Vukovar bila je u Borovu, a oštećeni, koliko joj je poznato, bio je u Vukovaru. U to se vrijeme nisu vidali. Čula je različite priče vezane uz njegov nestanak. Po jednoj priči on je izgorio u automobilu na ulici u Vukovaru, nakon što je automobil pogodila granata. Prema drugoj priči Slavka Batika je u jednom kafiću zaklao neki Srbin. Po dolasku u Zagreb, a nakon uspostavljanja telefonskih veza sa Vukovarom, nazvala je Slavkovu suprugu Ružu. Ruža joj je rekla da sa ustašama ne želi razgovarati te joj je poklopila slušalicu. Navela je da osobu imenom Slobodan Raič ne poznaje.

Prema zapisniku o ispitivanju svjedoka od 12. prosinca 2007. godine dodala je da joj doista nije poznato tko joj je spominjao navedene dvije verzije stradanja Slavka Batika, osim što se sjeća da je prema prvoj verziji stradao u automobilu u kome je bilo više osoba, pri povratku iz Adice, a prema drugoj verziji Slavka je navodno ispred ili u restoranu „Platana“ zaklao neki Srbin s kojim je prije rata imao određene nesuglasice. Ne

sjeća se je li joj uopće bilo spomenuto ime osobe koja je navodno zaklala Slavka, ali je izjavila da skoro sa sigurnošću može reći da nije spomenuto ime Slobodana Raiča, jer joj to ime ništa ne znači.

Nadalje je izjavila da je Slavkova sestra Marija bila jednom prilikom u uredu u Zagrebu, u kojemu je ova svjedokinja radila, te tražila podatke o Slavku. Tom prilikom su svjedokinja, njena kolegica Zdenka Gudelj i Marija razgovarale o događajima u Vukovaru te je svjedokinja ispričala ranije navedene dvije verzije o Slavkovom stradavanju. Nije točno da je Mariji izjavila da je Ruža Batik bila očevidac Slavkovog ubojstva, nije točno da je rekla da je Slavka zaklao Srbin koji je držao „Platanu“ kao ni da ga je zaklala osoba imenom Slobodan Raič. Ništa od navedenog nije čula pa stoga to Mariji nije ni mogla reći. Tom razgovoru nije nazočila nikakva muška osoba niti joj ime Zdravko Majprus išta znači.

Pregledavanje DVD zapisa

Uz suglasnost stranaka pregledan je DVD zapis u trajanju 15-20 sekundi. Na njemu je zabilježeno odvođenje Slavka Batika, baš kao i na fotografiji koja je objavljena u dnevnom listu „24 sata“.

Ponovno svjedočenje Jozefine Varga

Svjedokinja, već ispitana u istrazi i na glavnoj raspravi, dodala je da nije točno da je njezin sin Vladimir Varga, koji je inače bio vjenčani kum Batikovih i koji je stradao na Ovčari, rekao Ruži Batik da se skloni iz Vukovara jer će u Vukovaru biti teško. Rekla je da je bilo tako i njen bi sin spašavao sebe i svoju obitelj.

Izjavila je i da se nakon rata uključila u traženje nestalih Vukovaraca te da je doznala, iako joj nije poznato od koga, da je opt. Raič nakon pada Vukovara hapsio i tukao ljude. Prema njenim saznanjima među osobama koje su po padu Vukovara pod četničkim obilježjima pjevale „Slobodane pošalji salate, bit' će mesa klat' ćemo Hrvate“ nalazio se i opt. Raič.

Nije joj poznato postojanje osobe sličnog imena i prezimena (Slobodan Rajić), povezivanog sa zločinima u Vukovaru, a koji navodno, prema tvrdnjama branitelja optuženika, prebiva u okolici Sombora.

Dokazni prijedlozi

Zamjenik ŽDO-a u Vukovaru je predložio da se kao svjedok pozove i ispita Zdravko Majprus te da se od Općinskog suda u Vukovaru pribavi spis br. R-1-461/97, po predlagatelju Ruži Batik, u predmetu proglašenja nestalog Slavka Batika umrlim.

Rješenja Vijeća

U daljnjem tijeku postupka će se saslušati svjedoci Savka Arsenić, Zdenka Milić i Zdravko Majprusa. Od Općinskog suda u Vukovaru će se pribaviti spis R-1-461/97.

U trenutku kada je svjedokinja Jozefina Varga izjavila da se opt. Raič nalazio među osoba koje su nakon pada Vukovara pjevale „Slobodane pošalji salate, bit' će mesa klat' ćemo Hrvate“, otac optuženika je iz publike doviknuo da svjedokinja laže. Predsjednik Vijeća je zbog narušavanja reda optuženikovog oca udaljio iz sudnice te je istog pravosudni policajac ispratio iz sudske zgrade.

14. siječnja 2008. godine – nastavak dokaznog postupka

Ovo ročište glavne rasprave promatrači Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek nisu pratili. Sažetak rasprave napravljen je na osnovi sudskog zapisnika o glavnoj raspravi.

Svjedočenje Savke Arsenić

Svjedokinja je izjavila da je bila u podrumu na Drvenoj pijaci. U tom su se podrumu nalazili i njezini susjedi bračni par Milić, jedno vrijeme ondje su bili i Ruža i Slavko Batik te još neke osobe čijih se imena ne sjeća. Negdje između 09. i 11. studenog 1991. godine izašli su iz tog podruma jer ostanak u njemu više nije bio siguran te su se uputili prema gradu. Sjeća se da su zajedno sa njom iz tog podruma izašli i Milići i Ruža Batik. Slavko Batik nije išao s njima jer je on ranije izašao iz podruma. Zatim su bili smješteni u podrumu „Zlatne doline“, a iz tog su podruma ona i Ruža Batik odvedene na „Velepromet“. Nakon toga su ona i Ruža Batik otišle u Vojvodinu kod Ružinih roditelja, odnosno njenog brata. U svibnju ili lipnju 1992. godine vratila se živjeti u Vukovar, a misli da se Ruža vratila u Vukovar mjesec dana kasnije. Poznato joj je da se Ruža raspitivala o Slavkovoj sudbini.

Izjavila je da misli da Slavko Batik nije imao nikakve ozljede dok je boravio u podrumu na Drvenoj pijaci te da nije hodao uz pomoć štapa.

Optuženog Slobodana Raiča nije poznavala, ne zna ništa o njegovoj ulozi u vezi sa kritičnim događajem niti joj je poznato što je radio u kritično vrijeme.

Svjedočenje Zdenke Milić

Svjedokinja je izjavila da je tri mjeseca prije pada Vukovara sa suprugom otišla u podrum u blizini njihova stana. U tom su podrumu bili smješteni i Slavko i Ruža Batik. Ubrzo su svi otišli u sigurniji podrum na Drvenoj pijaci. Misli da je u tom podrumu bilo 13 osoba. S obzirom da se linija bojišnice približavala, odlučili su otići dublje u grad. To je bilo nekih 8 dana prije pada Vukovara. Slavko je ranije toga dana, kada su ostali napustili podrum, izašao izvidjeti gdje bi se mogli uputiti. Jedno vrijeme su čekali Slavkov povratak, a kako se on nije vraćao, krenuli su prema centru grada. S njom su prema centru grada išle Ruža Batik, Savka Arsenić i Marija, čijeg se prezimena više ne sjeća. U novom podrumu u kojem je ova svjedokinja bila smještena, a u koji su kasnije istog dana došli i svjedokinjini suprug i majka, nije bila smještena Ruža Batik. Istu je kasnije vidjela u krugu „Veleprometa“.

Sigurna je da Slavko Batik za vrijeme boravka u podrumu nije hodao uz pomoć štapa te da nije imao opečeno lice. Izgledao je drugačije nego na slici koja je objavljivana u tisku i na televiziji. Nije se interesirala niti je znala što se dogodilo sa Slavkom s obzirom da je bila u progonstvu.

Nije poznavala optuženog Slobodana Raiča, nije ga viđala niti joj je poznato što je radio neposredno prije pada Vukovara.

Svjedočenje Slavka Majprusa

Svjedok je izjavio da je Marija Freund njegova kuma te da ju je prije 10 ili 11 godina vozio u Zagreb gdje se Marija raspitivala o svome bratu Slavku. Svjedok je izjavio da mu nije poznato da li su tom prilikom bili u nekom uredu ili u prostoru u kojemu su bili smješteni prognani Vukovarci. U jednom trenutku u hodniku je naišla jedna ženska osoba koja je Mariji rekla da Slavka ne treba tražiti, da je ubijen i da je to poznato Slavkovo supruzi. Svjedok je izjavio da misli kako nije rečeno da je Slavko zaklan te da se ne sjeća da je bio spomenut optuženi Slobodan Raič. Jedino čega se sjeća je da je bila spomenuta osoba koja je držala nekakav kafić ili gostionicu. Sjeća se da je u razgovoru bilo spomenuto i nekakvo kumstvo, ali mu nije poznato je li osoba koja se u hodniku obratila Mariji bila Slavkova kuma ili je ta osoba samo spomenula nekakvo kumstvo. Ne sjeća se je li nakon tog razgovora u hodniku Marija Freund još s nekim razgovarala.

Stranke nisu imale novih dokaznih prijedloga.

Rješenje o produljenju pritvora

Vijeće je optuženom Slobodanu Raiču produljilo pritvor iz zakonskih razloga navedenih u čl. 102. st. 1. t. 1. i 4. ZKP-a.

Glavna rasprava je odgođena za dan **11. veljače 2008. godine u 09,00 sati.**

14. veljače 2008. godine – izmjena optužnice, nastavak dokaznog postupka, obrana optuženika
--

*Suđenje su pratili Robert Adrić, promatrač Centra za mir, nenasilje i ljudska prava
Osijek, predstavnik OSCE-a, obitelj optuženoga*

Rasprava je održana u mirnom tonu, nije bilo nikakvih pritisaka.

Izmjena optužnice

Zamjenik ŽDO-a pismenim podneskom je činjenično i zakonski izmijenio optužnicu tako da se sada optuženi Raič tereti da je nečovječno postupao prema oštećenom Slavku Batiku.

I nakon izmijenjene optužnice optuženi Slobodan Raič rekao je da se **ne osjeća krivim** za djelo za koje ga se tereti javnom optužbom.

Dokazni postupak

Pročitani su :

- potvrda Sekretarijata za narodnu obranu opštine Vukovar od 27. ožujka 1992. godine,
- zapisnik od 22. rujna 2006. godine,
- popis nestalih osoba na području vukovarsko-srijemske županije, Vladinog ureda za zatočene i nestale,
- dopis Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti od 30. studenog 2006. godine,
- rodni list Slavka Batika,
- vjenčani list matičnog ureda Vukovar,
- potvrda Opće bolnice Vukovar i izvadak iz povijesti bolesti na ime Slobodana Raiča od 25. svibnja 2002. godine.

Izvršen je uvid u :

- fotografiju sa lista 11 spisa,
- fotodokumentaciju očevida od 23. listopada 2006. godine,
- fotografiju iz novina sa lista 263 spisa,
- spis R/1-461/97 Općinskog suda u Vukovaru.

Odluka Vijeća

Vijeće je riješilo da se iz spisa izdvoje službene zabilješke o obavijesnim razgovorima s Slobodanom Durajom, Katarinom Menges, Pavlom Veberom i Slobodanom Raičem.

Zamjenik ŽDO-a i branitelj opt. odrekli su se prava na žalbu na ovo rješenje i nisu tražili pisani opravak istog.

Obrana optuženoga Slobodana Raiča

Opt. Raič je rekao da je u ljeto 1991. g. s prijateljem Krešimirom Kasalom otvorio restoran u Vukovaru. Nadao se da neće doći do sukoba i da će sve nacionalne nesuglasice proći mimo njega. Krajem kolovoza počela su jača i sve češća granatiranja grada pa su zatvorili restoran. Nakon toga živio je s roditeljima i bratom u njihovoj obiteljskoj kući sve do 2. studenoga 1991. g. kada su dio ulice, u kojoj se nalazila njihova kuća, zauzele snage JNA. Zarobili su ih i odveli u Negoslavce, a slijedeći dan prebačeni su do „Veleprometa“ gdje je bio mobiliziran u TO. Bio je smješten u Novoj ulici gdje se nalazila i komanda TO-a. Prvih nekoliko dana su ga obučavali, a u prvu akciju, osvajanje škole 2. Kongresa, išao je 8. ili 9. studenog 1991. godine. Nakon toga, 14. studenoga, krenula je akcija osvajanja Kačićeve ulice. Toga dana zauzeli su pola ulice, a napad je nastavljen 16. studenoga i to iz tri pravca, a prema Drvenoj pijaci. On i još neki vojnici nalazili su se u kući do one u kojoj su drugi teritorijalci pronašli Batika. Došao je u tu kuću na njihov poziv da eventualno prepozna osobu (Batika) koju su našli u kući, jer su znali da je on (Raič) rođeni Vukovarac. Ta kuća je od hrvatskih položaja bila udaljena

50-100 metara. Kad je ušao u sobu Batik je sjedio za stolom, a jedan vojnik mu je držao nož na ruci i ispitivao ga. Batik je spomenuo da se zove Slavko i da je prije rata radio u „Gvoždaru“ i u tom trenutku ga je Raić prepoznao i to je rekao ostalim vojnicima. Smatra da ga je tako spasio od mogućeg maltretiranja. Nekoliko minuta kasnije u tu kuću je došao jedan oficir JNA i još nekoliko vojnika, i to pripadnika gardijske brigade. Kad je vidio da je Batik ozlijeđen odmah je pozvao „sanitetliju“, tj. vojnika obučenog za pružanje prve pomoći unesrećenima. Dok mu je (Batiku) pružana pomoć taj oficir je putem radio veze dogovorio da će Batika prepratiti do Proleterske ulice. Za taj zadatak izabrao je Raiča i još trojicu vojnika i to nasumce. Po Raičavom mišljenju Batik je izgledao izgubljeno i odsutno, a rane koje je imao po sebi već su bile sasušene pa pretpostavlja da su nastale par dana ranije. Već na samom ulasku u Proletersku ulicu vidjeli su grupu vojnika, borbeno oklopno vozilo, novinare, tv snimatelje i predstavnike međunarodne zajednice (jer su nosili bijelu odjeću). U blizini je bio i kapetan Radić i major Šljivančanin, za kojeg je tek kasnije saznao da se tako zove. Kapetana Radića je poznao dobro jer je njegova jedinica bila pod njegovom komandom, a i sve akcije u kojima je sudjelovao vodile su se pod njegovim zapovjedništvom. Batika nisu nikome određeno predali već su im prišli neki vojnici i prešutno su ga preuzeli, a oni su se po ranijem naređenju vratili nazad da nastave započetu akciju. Misli da je za tu prigodu u Proleterskoj ulici bio formiran privremeni štab, vjerovatno zbog novinara i predstavnika međunarodne zajednice. Ta snimka isti dan je bila emitirana na TV Beograd kao i ona od 18. 11. 1991. godine, kada je dao intervju nakon pada Vukovara. Nakon toga više nisu odlazili u nikakve akcije, a nakon nekoliko dana otac mu se ozlijedio tijekom popravka kuće pa se on umjesto njega posvetio tome poslu. 16. siječnja 1992. godine u dvorištu obiteljske kuće stao je na nagaznu minu i završio u bolnici. Nakon toga više ni formalno nije bio u sastavu TO. Misli da su jednog od vojnika koji su s njim pratili Batika, i to onog u vunenoj kapi, zvali „CETINJE“. Smatra da Batik nije bio zarobljenik. Kad su Batika preuzimali vojnici u Proleterskoj ulici nisu im rekli da ovome treba pomoć, jer mu je pružena prva pomoć još u kući u kojoj je pronađen, a i mislili su da je onaj oficir JNA sve dogovorio u vezi daljnjeg postupanja s Batikom. Radića nije spominjao u ranijim iskazivanjima jer je tada fokus ispitivanja bio na nekim drugim događajima.

Odluka Vijeća

Glavna rasprava je na suglasan prijedlog branitelja i zamjenika ŽDO odgođena, a nastavak je zakazan za **18. veljače 2008. godine.**

18. veljače 2008. godine – nastavak dokaznog postupka, završne riječi

Ovoj raspravi nismo prisustvovali. Izvještaj je napisan temeljem zapisnika o glavnoj raspravi.

Na prijedlog zamjenika ŽDO-a, a uz suglasnost optuženoga i njegovog branitelja, ponovno je **pregledan DVD zapis** o kojemu je u svom iskazu govorio optuženi Slobodan Raić. Zapis je prvi puta pregledan na ročištu održanom 18. prosinca 2007. godine.

I nakon ponovnog gledanja DVD zapisa optuženi je iskazivao identično kao na ročištu održanom 14. veljače 2008. godine.

U daljnjem tijeku dokaznog postupka **pročitano je izvod iz kaznene evidencije za optuženog Raiča.**

Predsjednik vijeća objavio je da je dokazni postupak završen te se prešlo na govore stranaka.

Govor zamjenika ŽDO-a

U svom govoru zastupnik optužbe naglasio je da je provedenim dokaznim postupkom nesporno utvrđeno da je optuženi počinio kazneno djelo za koje se tereti javnom optužbom. Svjedoci Slobodan Duraj, Pavao Veber, Katarina Menges i Katarina Simić sa sigurnošću su prepoznali i oštećenika i optuženika, a i sam optuženi ne spori činjenicu da se na fotografiji i DVD zapisu vidi kako on s još tri osobe vodi Batika Proleterskom ulicom. Nesporna je i činjenica da se Batik vodio kao nestala osoba za vrijeme rata, kao i da nije evidentiran kao logoraš u registru Ministarstva branitelja. Svi svjedoci osim Ivana Barca iskazivali su u skladu s navodima optužbe, a njegov iskaz nije u dovoljnoj mjeri vjerodostojan jer je drugačije iskazivao tijekom istrage, a drugačije na glavnoj raspravi tijekom dokaznog postupka. Smatra da je obrana optuženika usmjerena na izbjegavanje kaznenopravne odgovornosti. Tome u prilog govori i činjenica da je promijenio dio svog iskaza u odnosu na iskaz dan tijekom istrage prilagodivši ga izvedenim dokazima na glavnoj raspravi. Predložio je da ga sud proglasi krivim i osudi po zakonu, vodeći pri tome računa da optuženi do sada nije osuđivan, ali i to da je Batik kasnije, očito, ubijen te da se protiv optuženika produlji pritvor.

Govor branitelja

U svom govoru branitelj optuženika odvjetnik Zlatko Jarić rekao je da njegov branjenik svojim radnjama nije ispunio biće kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, tj. da nedostaju neki elementi ovog kaznenog djela koji su navedeni u zakonskom opisu. Ukazao je i na nekoliko mijenjanja činjeničnog i zakonskog opisa optužnice, a sve zbog nedostatka dokaza na strani optužbe. Od optužbe da je ubijao civile na kraju se došlo do toga da je njegov branjenik nečovječno postupao prema civilnom stanovništvu jer Batiku nije pružio pomoć i da ga je protupravno ga je zarobio. S obzirom na izmijenjeni činjenični opis optužnice svi iskazi svjedoka postali su bespredmetni jer nemaju nikakvih saznanja o događaju za koji se tereti njegov branjenik. Njegov branjenik nijednom nije osporio da se na snimci nalaze on i oštećeni Batik, ali nije ga on našao pa prema tome nije ga mogao niti zarobiti. Rekao je da mu je pružena pomoć, a on je po naređenju zajedno s ostalima samo prepratio Batika do jednog dvorišta u Proleterskoj ulici gdje se nalazo privremeni štab JNA, a tamo su ga preuzeli drugi vojnici. Nije bilo potrebe da se protivi takvoj zapovijedi nadređenoga jer u tome nije vidio niti jedan razlog za eventualni „prigovor savjesti“. Prema tome svojim radnjama Raič niti je nečovječno postupao niti je zarobio Batika pa samim time nije niti ispunio biće kaznenog djela ratnog

zločina protiv civilnog stanovništva. Slijedom navedenog predložio je da se njegov branjenik oslobodi od optužbe i da se ukine pritvor.

Optuženi Slobodan Raič pridružio se završnoj riječi svog branitelja.

Predsjednik Vijeća je objavio da je glavna rasprava završena te da će presuda biti objavljena 20. veljače 2008. g. u 9,00 sati.